

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za **inzerate** se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inzerate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Volilna reforma.

(Politična študija.)

D) Od mnogih strani se izraža bojazen, da bodo v slučaju; da se uvede splošna in enaka volilna pravica, prodrli delavci s svojimi kandidati, ker so politično bolj izobraženi in organizirani, kakor kmečko ljudstvo na deželi; v slučaju, da se ne bodo ločili volilni okrajci za mesta in kmečke občine, pa vlada bojazen, da bodo mesta radi tega, ker so meščani bolj dovzetni za svoje pravice in se istih v večji meri poslužujejo, kakor ljudstvo na deželi, preglasila kmečke občine. V odstranjenju tega zla priporočajo pristaši krščansko socialne stranke, da se poleg dolžnosti davkoplačevanja in vojaške dolžnosti upelje tudi dolžnost udeležiti se volitve.

Privrženci tega mnenja opirajo svojo zahtevo na dejstvo, da mora država, katera prisili vsakega državljanca k plačevanju davkov in vojaški službi, to je, k izpolnjevanju državljanskih dolžnostij, ravno tako prisiliti vsakega državljanca k udeležbi pri volitvah, to je k izpolnjevanju državljanskih pravic. Akoravno se povdarjajo proti dolžnosti, volitve se udeležiti, razni pomisleki, kakor n. pr., da bi v slučaju uvedanja volilne dolžnosti se morala uvesti tudi dolžnost oddati svoj glas enemu kandidatu in ne oddati praznih glasovnic, s čemur bi se kratila prostost mnenja posameznih volilcev, bi bilo uvedanje volilne dolžnosti važno za nas Slovence, ker je pri nas ljudstvo še premalo politično izšolano in se iz prirojenega konservatizma le v majhnem številu udeležuje volitev. Saj bi se lahko postavno položilo, da v slučaju ožje volitve, kjer se vrši volilni boj med dvema kandidatom, volilna dolžnost odpade, ker bi bilo res kruto siliti kakega državljanca k temu, da proti svojemu prepričanju odda svoj glas enemu izmed dveh kandidatov, katera lahko n. pr. v Šleziji, Istri, Dalmaciji in Bukovini, v

katerih deželah prebiva troje narodov, pripadata drugi narodnosti, kakor volilec sam.

E) Krščansko socialna stranka na Dunaju, katere privrženci so večinoma zastopniki srednjih stanov, je sprejela v svoj program zahtevo po uvedbi splošne in enake volilne pravice, pač pa si skuša pridobiti večino mandatov v mestih s tem, da zahteva petletno bivanje v občini kot pogoj za izvrševanje volilne pravice. Ta zahteva je naperjena proti delavcem veleobrtnej, kateri so prisiljeni radi službe mnogokrat spremeniti svoje bivališče in proti zastopnikom inteligence, kateri imajo vsaj kot nižji uradniki redko kedaj priliko pet let ostati v istem kraju. Sicer se hoče tem, kateri bi na ta način pač skoro celo svoje življenje bili oropani volilne pravice, dati volilna pravica v občini, kamor so pristojni. Tudi na ta način ni popravljena krivica, ker bi pač bilo malo delavcev in zastopnikov nižjih slojev, katerim bi pripisale, gnetno razmere se udeležiti volitev v občini, v katero so pristojni. Gotovo se varujejo dovolj interesi stalnega prebivalstva, ako ostane v novem volilnem redu za peto kurijo, da se zahteva enoletno bivanje v občini.

F) Z upeljavo splošne in enake volilne pravice odpadejo do sedaj obstoječe državljanske skupine in marsikateri zastopnik privilegiranih skupin ne bo več prišel v državni zbor; da se da višjim slojem, kakor veleposestnikom, članom trgovskih in obrtnih zbornic itd. neko zastopstvo, kakor tudi radi tega, da se postavi zastarela institucija gosposke zbornice na modernejše stališče, se bode tudi gosposka zbornica reformirala. V to svrhu se predlaga, da naj obstoji gosposka zbornica poleg od cesarja imenovanih članov tudi iz od deželnih zborov voljenih članov; v drugih načrtih se zahteva, da naj imajo predsedniki deželnih zborov, rektorji visokih šol, predsedniki trgovskih komor, predsedniki de-

želnih kmetijskih družb in župani velikih mest za dobo svojega službovanja virilni glas v gosposki zbornici. Vlada namerava, kolikor se izve izza kulis, število članov, katerih je navadno 240—260, za 120 pomnožiti tako, da bi bila gosposka zbornica približno toliko članov kakor državni zbor; ta nova mesta bi se naj prepustila zastopnikom deželnih glavnih mest, trgovskih in obrtnih, zdravniških, odvetniških in notarskih komor ter zastopnikom veleposestnikov in kmetijskih družb. Na vsak način je reforma gosposke zbornice neobhodno potrebna in se bode tudi izvršila; ob tej priliki moramo mi Slovenci zahtevati, da se na nas bolj ozira ko do sedaj, ko imamo le dva visoka cerkvena dostojanstvenika v gosposki zbornici, akoravno imamo tudi mi dovolj mož, kateri so mnogo storili na polju prosvete in vede, kakor tudi na gospodarskem polju za slovenski narod in bi bili vredni postati čl. i gosposke zbornice. (Dalje prihodnjic.)

Svetovno-politični pregled.

— **Gibanje za volilno preosnovo** je i pri vladi i pri raznih strankah v polnem teku. Dan na dan se vrše konference. Med tem ko se vse poštene stranke izrekajo jasno za splošno in enako volilno pravico, pa pravijo nemške stranke in poljski zlahčiči, da so sicer za splošno volilno pravico, toda — pod bogvekakšnimi zavitimi pogoji, — pač gotovo tako, da je pokopana enaka volilna pravica. Mi smo že zadnjič govorili o objestnosti nemških kričočev, ki se nikakor ne morejo zživeti v to, da bi na podlagi pravičnosti nad 15 milijonov Slovanov dobilo več poslancev kakor pa 8 milijonov Nemcev. Da računijo pri tem brez krčmarja, je razumljivo samoobsebi, ker upamo vsaj, da bo avstrijsko delavstvo vstrajalo na stališču pravičnosti in ne bo dalo nobenih koncesij. Kako krivična bi bila na pr. razdelitev mandatov po davčni moči posameznih

dežel, kaže naslednji slučaj: Južna železnica plačuje seveda, ker ima sedež na Dunaju, svoje davke tam. Vsakomur je pa znano, da vozi južna železnica tudi po Štajerskem, Kranjskem, Primorskem in drugod, da je torej njen promet razširjen po raznih kronovinah. A njen davek se prišteva ves davku Nižje Avstrijske in tako narase davčna moč te dežele res v neizmernost. Naravnost ne samo krivično, ampak politično skrajnje podlo bi bilo, če bi se zaradi tega dalo vsled davčne moči, ki se tej deželi krivično pripisuje, primerno več mandatov.

— **Za bodoče saborske volitve na Hrvaškem**, o kojih še pa sedaj ni docela gotovo, kedaj se vrše, je v vseh hrvatskih strankah veliko gibanje. Dosedaj se je moglo izvedeti, da kanijo kandidirati vladinovci (mažaroni) za spodnje mesto Osek podbana Čavraka, za Vuko Dimitra pl. Mihalovića, za Djakovo Štefana Barlovića, za Valpovo bizovaškega župnika Mažara Hekenbergera, v gornjem mestu Oseku Oskara Vajsmajerja, v Virovitici Ehrenhöfera, v Slatini Aladara pl. Jankovića, v Daruvaru dr. Benaka. — Samo pristno ljudska imena, kaj?

— **Med Črno goro in Rusijo** je prišlo nedavno do malega nesporazuma, ki ga je zakrivila Črna gora, ali bolje rečeno, črnogorski knežev sin Danilo. Ta je namreč po nesrečni bitki pri Čusimi dal veliko pojedino, na kateri je slavil japonskega admirala Togo. Ko so to v Rusiji izvedeli, so bili užaljeni in so takoj odpoklicali ruskega poslanika iz Črne gore; sedaj pa zahtevajo ruske novine, naj se prisili črnogorskega kneževiča, da na nekak način da zadoščenje ruskemu narodu.

— **Francoski senat** je izvolil senatorja Fallièresa (Faliéra) svojim predsednikom.

— **Francoski ministrski svet** je v svoji seji dne 12. t. m. določil dan 17. t. m. kot dan volitve predsednika francoske ljudovlade. Govori se, da se hoče potegovati za to mesto sedanji

LISTEK.

Blagor v vrtu cvetočih breskev.

Čudna povest.

Češki napisal Julius Zeyer.

(Dalje.)

Rodil sem se v majhnem mestu hrvatskega okraja, znanem po svojem imenem vinu. Moj oče je bil sicer revn, a vendar sem užival odgojo, ki je bila za naše razmere nenavadna. Oče je prodajal tkanine, ki se izdelujejo v Kalahanu iz dlake belih velblodov. Te tkanine so tako mehke in nežne kakor perje, bele kakor sneg. Prinašal jih je k nam neki mož iz Kalahana, in ta mi je pripovedoval

mного o teh posebnih velblodih labodje barve in z očmi, enakimi rubinom. Poleg teh tkanin je trzil moj oče še s pahljačami, preprogami in prošojnimi zastori, katere je slikal in vezel sam. Izobrazil me je tudi v tej umetnosti, in kmalu sem s tako izurjenostjo obvladal čopič, da se je v mestu reklo o meni, da mladi Hoangti, ki pozna pisma kakor učenjak, tudi slika kakor umetnik. Govorilo se je tudi, da pojem in igram na lutnjo kakor dama. Moja lutnja iz bele akacije je bila moja edina dedščina po materi, ki se je imenovala Laohin, kar pomeni pravzaprav „lutnja iz akacije“. Nihče v celem mestu ni poznal moje matere, jaz sam se je nisem spominjal, in oče ni nikdar govoril o nji. Mnogo sem sanjal o nji, domišljal sem si, da

v očetovem razmerju do nje tiči neka skrivnost. Morebiti sem bil sin hčerke samega cesarja? Take misli so bile vzrok, da se mi je pričelo v glavi vrzeti. Večkrat se mi je zdelo, da se odpira pred menoj dolga perspektiva sreče, bil sem si svest, da bode moja usoda sijajna, neobičajna. Poslednje se mi je izpolnilo. Toda sreča? Kako morem govoriti o sreči, ko je nisem nikdar poznal razun nekaj trenutkov vsekakor divnega, popolnega blaga! Med tem sem mirno živel s svojim očetom. Bila sva revna, toda zadovoljna. Najino sobo je ločila od prodajalne le surova zavesa. Tam je visela moja mala kletka, v kateri so veselo in harmonično prepevale cikade, tam je bila moja mala mizica, po kateri sem si razpostavljal svoje vonjajoče tuše in

barve, na kateri sem slikal in pisal svoje verze. V beli vazi v kotu je cvetel moj čajevnik, o katerem sem veroval to, kar pravijo, namreč, da pomaga k dobremu rimanju, in mali cimet, katerega vonj prihaja baje od meseca. Zvečer sva sedevala na ulici in med tem, ko so nama pripovedovali sosedge, kaj se je zgodilo po svetu novega, vživala svoje skromne obede iz riža in praženih lilijinih korenin. Potem sva legala in s solničnim vzrodom zopet pričevala delati. Tako je minevalo najino življenje sicer enakomerno, toda prijetno do dneva, ko mi je bilo sedemnajst let. Tu se je zgodila naenkrat velika izprememba, ki je odločala za ves ostali tek mojega življenja.

(Dalje prihodnjic.)

ministrski predsednik Rouvier (Ruvier). Na drugi strani pa so si svesti, da zmaga Fallières (Faliér).

— **Ogrski dogodki.** Ponoviti se ima zopet igra, ki se je uprizorila že tolikokrat od različnih mož, a vedno z istim vspehom. Ministrstvo Fejervary je baje sklenilo, da zaprične nova pogajanja s Košutovci. Ta vest nas ni presenetila. Saj je bilo po sporočilih o zadnjih pogovorih Fejervary-ja s cesarjem in izlasti o mudenju grofa Andrassija, tega voditelja koalicije, na Dunaju, slutiti, da se zopet nekaj plete in pripravlja.

— **Ruski dogodki.** Car je s posebnim ukazom z dne 24. dec. 1905 odredil, da se priprave za sestavo dume čimpreje izvrše. Vlada je storila vse, da se želji carja zadosti, a priprave so tako obsežne, da bo treba še najmanj 50 dni. — Baltiške pokrajine, v katerih je vladala minole dni popolna revolucija, so že deloma ukročene. — Na Kavkazu se ponavljajo krvavi boji med Armenci in Moslimani.

— **Angleški državni zbor** je bil razpuščen dne 8. t. m. Kmalu se vrše nove volitve. Volilna borba bode huda. Volitve se ne vrše po celem Angleškem enega dne. Boj se bo bil med liberalci in konservativci, katere poslednje tvorijo takozvani unijonisti in irski Home-Rulerji (Home-Rulerji so narodna stranka na irskem otoku, ki zahteva naravno samostalnost, samoupravo in samostojen deželni zbor za Irsko).

Slovenske novice.

Štajersko.

— **„Celjsko pevsko društvo“** vabi vse člane na izvanredni občni zbor, kateri se vrši v torek, dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih „Narodnega doma“. Dnevni red: 1. Dopolnilna volitev odbora. 2. Slučajnosti. Ako ob določenem času občni zbor ni sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, pri katerem sklepa vsako število navzočih članov.

— **Redni občni zbor „Celjskega Sokola“** se vrši dne 20. t. m. Z ozirom na velevažno vzporedno točko glede „Sokolskega doma“ pričakuje odbor mnogobrojne udeležbe.

— **Narodna godba v Celju** priredi v nedeljo, dne 21. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ društveni koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Podporni člani so vstopnine prosti.

Kakor čujemo, priredi godba ob koncu svojega sedemletnega obstanka ta koncert, ki obeta biti nekaj izrednega, v zahvalo vsem svojim podpornikom. Obenem ga priredi kot začetek koncertov novega godbenega društva, ki se v najkrajšem času ustanovi. Godba bo nastopila polnoštevilo in bo baje proizvajala dokaj novih in krasnih točk. Več prihodnjic.

— **Komisar Lehman** je baje imenovan, kakor poročajo nemški listi, okrajnim glavarjem v Konjicah in nastopi v kratkem novo mesto. Njegov naslednik za Celje še ni imenovan. Primerno odhodnico novopečenemu okr. glavarju še napišemo ob primernem času.

— **Obesil se je** v jetnišnici c. kr. okrožne sodnije v Celju v svoji sobici jetnik Franc Bitenc iz Grušovlj. Bil je radi težke telesne poškodbe obsojen na 8 mesecev težke ječe.

— **Ob priliki slavlja tridesetletnice „Triglava“** v Celju dne 4. svečana t. l. vrši se popoldne ob 1. uri v veliki dvorani „Narodnega doma“ slavnosten komerz; posebna vabila k taistemu se ne bodo razpošiljala. Kdor se ga želi udeležiti, naj to naznani podpisaneemu vsaj do 2. svečana t. l.

Kuvert stane za osebo 4 K. — Pripravljali odsek vabi in prosi slavno občinstvo, da se komerza v prav obilnem številu udeleži in s tem počasti naše slovenske akademike.

Dr. Ljudevit Stiker — Celje.

— **Delniška družba pivovaren v Laškem trgu in v Žaleu** je imela 14. t. m. svoj občni zbor v Ljubljani. Sklenilo se je, da se od delnic nič ne odpiše. Nameravalo se je namreč od vrednosti vsake delnice polovico zapisati kot izgubljeno. Družba si bode zdaj pomagala tako, da pomnoži svoj kapital od 600.000 K na 1.200.000 K in izda za novo polovico kapitala prioritete delnice. S tem se bode dobil potreben denar za plačilo dolgov in ker je vse na najbolji poti, da se bode gospodarstvo popravilo, upati je, da bode podjetje prišlo v red in donášalo dobiček. Občni zbor je trajal skoro šest ur. V upravni svet so bili voljeni gospodje Elsbacher, Emerik Kukec, Roblek, dr. Karlovšek in Roš.

— **Potres** so čutili zadnje dni zopet po nekaterih krajih, tako v Rajhenburgu dne 12. t. m. rahel vertikalni potresni sunek ob 1/46. uri zjutraj.

— **Za izobrazbo ljudstva.** Vri slovenski kmet nam piše: Koliko ljudi je, ki ne vejo za svoje sorodnike, kateri so šli v daljni svet! Kaj je temu največ krivo, naj tukaj na kratko povem: Množina ljudi, ki potujejo v daljni svet (Ameriko, Avstralijo t. t. d.) je kmetskega ali pa rokodelskega stanu; večina teh je ljudsko šolo slabo obiskovalo. Človek vidi včasih iz take roke toliko pismo, da se vstraši ob pomanjkljivosti praktičnega znanja in sposobnosti. Kadar na primer tak popotnik pride čez vodo na trda tla v Ameriko, piše domov; a ime kraja, kjer se je nastanil, napiše navadno tako, kakor ga sliši izgovarjati. Pozabi tudi natančno imenovati kraj n. pr. Severna Amerika, Comity Townschij, ali kakorkoli se že imenuje. Njegov sorodnik v Avstriji „naslika“ potem ta naslov natanko, kakor ga je iz Amerike prejel, in se navadno le s krstnim imenom podpiše.

— Ako pismo slučajno ne najde svojega „moža“, tedaj pisma ni mogoče poslati nazaj tistemu, ki ga je odposlal; vse korespondence je konec in „izgubljenec“ je tu. — Če bi se ljudje na svojo slabo zmožnost v pisavi ne zanašali toliko, bi se tudi ne izgubilo pisem. Pravi natančni naslov in vselej popolen podpis imena — pa bo prihranjeno mnogo stokanja in tožb po „izgubljenih“. To se ne da zadosti ponavljati. Pisec teh vrstic želi, da bi se uvaževala ta opazka, kajti lastne izkušnje so ga prisilile, da jo je zapisal, četudi površno, pa iz prepričanja. — Ravnotako hoče opozoriti še na nekaj: pouk analfabetov. Ugovarjal bo kdo, da je analfabetov pri nas malo, a silna pomanjkljivost v pisavi je taka, da nima o stvari pojma, kdor se ni na lastne oči prepričal. — V Sisku na Hrvatskem je upeljal nek upokojen učitelj takšno šolo; obnesla se je tako dobro, da je dobil v kratkem času malih in odraslih do 160 oseb v pouk. Toraj na delo tudi v tem oziru!

— **V. izkaz darov Savinjskemu Sokolu.** Br. Marko Lipold 20 K, gospa Ivana Lipold 21 K, nabranih v veseli družbi v Brežicah, gospa Regina pl. Vašič, udova generalnega konzula, posestnica itd. pri Celju 10 K; g. Ivan Bitenc Savski most (Bosna), 5 K; g. dr. Josip Vrečko, advokat v Celju, 9 K; g. Ivan Vidrih, urar v Šoštanj, 2 K; g. Ivan Zotter, nadučitelj Gomilsko, 2 K; gospici Minka in Julija Miklič, učiteljici, Gomilsko, 4 K. — Vsem darovalcem sokolska hvala. — Obenem naznanjamo, da smo upeljali okusno izdelane puščice, koje se bodo razdelile narodnim gostilnam po bližnjih trgih. Velikokrat

sedi vesela družba, ki se navdušuje za narodne stvari ter zloži kak prispevek enemu ali drugemu društvu. Te puščice, ki bodo stale pred njo na mizi, jo bodo spominjale, da je tudi Sokol tako društvo, ki neumorno dela za narod, žrtvuje vse — a rabi podpore. Vsak vinar bo zarožljaj, temu bo se pridružil drugi, tretji, nabrala se bo sčasoma lepa vsota, ki bo nam — krepka podpora. Kje se bodo puščice razdelile, poročamo prihodnjic. Nazdar!

— **Za Žičkarjev spomenik** so darovali p. n. gg. Matija Stoklas, župnik 3 K, Jožef Vodušek, paplan 2 K 40 v, na Šentjanžvo v župnišču v Braslovčah zbrani gostje po dekanu g. Jakobu Hriberniku 21 K, Janez Rupnik, nadučitelj v pok. 4 K, Jožef Tombah, dekan 4 K, Franc Hlastec, župnik 10 K, Ferd. Roš, dež. posl. 5 K, Josip Valenčak, žup. v pok. 3 K, Greg. Presečnik, župnik 3 K, G. Radav iz Slovenj gradca 5 K, Jur Šelih, župnik 10 K.

— **Božična darila v Vojniku.** V nakup tople obleke in obutja za uboge otroke naše šole so darovali ti-le dobrotniki, ozir. dobrotnice: 1. G. baron Mantuffel 60 K; 2. gosp. A. Vodušek, župnik in načelnik kr. šol sveta 20 K; 3. šolski vodja 20 K; 4. gosp. Jakob Cinglak, katehet, 10 K; 5. gospa Apolonija Vrečer, veleposestnica, 20 K; 6. Jak. Škoflek, nadučitelj v pok. 2 K; 7. g. I. Prekoršek, posestnik 1 K; 8. g. Ant. Brezovnik, učitelj v pok. itd. 6 K; 9. slavna Posojilnica v Vojniku 100 K; 10. g. dr. Žizek, zdravnik, 20 K; 11. g. učitelj F. Exel 4 K; 12. ga. učiteljica bar. Wittenbach 4 K; 13. gđ. učiteljica Josipina Černe 4 K; 14. gosp. učitelj T. Mahorčič 5 K; 15. g. Ivan Hribar, katehet, 6 K; 16. g. Martin Vrečko, posestnik i. t. d., 10 K; 17. g. Peter Majdič v Celju 20 K; 18. slav. občina Škofja vas 20 K; g. Jos. Jošt, župan, 4 K; 20. g. Flor. Vrečko, posest., 2 K; 21. gosp. Franc Ogrizek, župnik, 3 K; 22. g. Jož. Pristavnik, posestnik, 2 K; 23. gosp. Jur. Knafelc, posestnik, 2 K; 14. slavna občina Višnja vas 20 K. (Skupaj 365 K.) 25. Gospa Roza Brezovnik blaga za 5 dekl. oblek in šest robcev za na glavo. — S temi darovi je bilo mogoče omisliti, ozir. razdeliti: 21 celih oblek za dečke; dva dečka sta dobila le hlače; 26 celih oklek za deklice; 6 robcev; 16 parov čevljev. — Vsem blagim dobrotnikom izreka najtoplejšo zahvalo:

Vodstvo ljudske šole v Vojniku (za okolico), dne 10. prosinca 1906.

— **Št. Jur ob juž. žel.** V teh meglenih pustih dneh, ko smo imeli vsak teden po dva do tri praznike, tudi jaz, rifniški puščavnik, nisem vedel kaj storiti. Poiskal sem si toraj v omari svoj stari zimski „burmos“, na katerem je manjkalo nekaj gumbov, nadomestil sem jih s srbotjem, obul raztrgane škornje, povezal vse skupaj dobro s srbotjem in trto, da sem bil zavarovan pred mrazom, in podal sem se na pot. Naenkrat sem se znašel v Št. Jurju ob juž. žel., v tistem Št. Jurju, kjer se baje slovensko razumništvo pogovarja med seboj le nemški. In glejte, na lastna ušesa sem se prepričal, da je to gola resnica! Nekaterim Slovincem je menda takorekoč — po domače rečeno — „zacoprano“, da morajo med lepo slovenščino vedno mešati nemške besede, vsakega ptujca nemško pozdraviti i. t. d. Nekaterim se menda kar srce smeje, če imajo priliko s kom nemško govoriti. Po pravici se nam potem tujci posmejujejo, češ: kako pa naj govorim slovenski, če me že kar oddaleč nemški nagovore in ko tako radi čebljajo to klasično šentjursko nemščino. Da se še pa ta blažena nemščina v tem dosedaj baje narodnem Št. Jurju, bolj utrdi in razširi med slovensko kmetsko ljudstvo, hočejo upeljati v četrtem razredu ljud-

ske šole popolnoma nemški učni jezik in v ta namen dobiti popolnoma nemškega učitelja, ker domači učitelji baje ne znajo dosti nemški in so tudi premalo delavni po njih mislih. Nemški učitelj bode imel nalogo napraviti v kratkem iz slovenskih otrok pristne Nemce, in kar je še največ potrebno, česar nam še sedaj v Št. Jurju najbolj primanjkuje, nemčurje, hajlovce, razgrajče itd. Da se vse to uresniči, se je že začelo na to delati in se je že pri zadnji seji slovenskega krajnega šolskega sveta o tem predlagalo — baje ne brezuspešno. Dokler se ta stvar ne reši, čutijo se nekateri „slovenski“ (!?) občinski odborniki, na čelu jim dose-danji župan, nesrečne in nezadovoljne. Tudi ostali „slovenski“ šentjurski ne-odborniki so istih misli, ker se čutijo zapostavljene, ako se pri volitvah, na cesti in v gostilnah, govori in občuje večinoma nemško, in to od strani razumništva. Kmetje se izražajo z besedami: „Ako inteligenca govori nemško, bi pa mi ne smeli?“ In kdo je vsemu temu gibanju kriv? Nihče drugi, kakor nekateri šentjurski tržani, katerim v resnici ni mar napredka ljudstva in kateri sami delajo na to, da se ustanovi prej ko slej nemška mučilnica v doslej vrlo narodnem Št. Jurju. Narodni krogi v Št. Jurju se morajo temu postaviti po robu, morajo to na vsak način zabraniti. Potrebno bi bilo tudi za Št. Jur, katera občina ima tolikšno število otrok, kakor malokatera občina na Spodnjem Štajerskem, da se ustanovi šolska kuhinja. Koliko otrok mora sedaj v tem slabem zimskem času priti po eno do dve uri daleč v slabi obleki in mrazu v šolo. Zjutraj ob šesti uri že morajo začeti tavati v mrazu in snegu od doma, kjer dobijo nekateri kak košček kruha, večina še tega ne, za v šolo. Opoldan so večinoma vsi otroci brez kosilca. Na ta način zaostajajo takšni mladi reveži na telesu in na duhu. Bilo bi zelo potrebno, in skrajni čas bi že bil, da se zavzame kdo za to nepotrebno delo. Iz srca bi bili ustanovitelju hvaležni šolski otroci kakor tudi njihovi starši. Ta želja je vsestranska. Ustanovitev ne bo težka, ker bode vsakdo rad prispeval v denarju, poljskih pridelkih in drugih potreščinah. Tržke gospde bodo tudi rade prevzele kuhinjo v oskrbo. — Sramotno bi bilo, če bi se v Št. Jurju ne mogla ustanoviti šolska kuhinja, med tem, ko ima že veliko število manjših, manj premožnih šol to vsestransko hvaležno napravo, ki se povsod dobro obnese. — Na drugih šolah se prirejajo tudi božičnice i. t. d., a Št. Jur? — Mladina, naš up, nasa nada, bi nam vendar morala malo več na srcu ležati, a stori se za njo prav malo, boljše rečeno, nič. Delajmo na to, da ne bo naša šola zaostajala za drugimi, in tako se nam ne bo moglo predbacivati nedelavnosti. Pokazimo, da lahko dosežemo vse, ako nam je napredek našega ljudstva na srcu. Kakor se je že poročalo, so prišle v občinski odbor trški in okoliški nove, mlade moči, od katerih se šentjurski Slovenci mnogo nečajo. Toda, predragi mi šentjurčani, le verjemite, da tudi novi odbor ne zna čudežev delati. Da se bo v narodnem oziru kaj več storilo, moramo začeti tudi sami delati in najprvo odstraniti vso narodno mláčnost in vse strankarstvo. Treba nam je biti radikalnejšim in delavnim, sicer si sami sčasoma vzgojimo zmaja, ki bo po malem brez vsakega odpora pomel lepi šentjurski trg z okolico vred v svoje nenasično nemčursko žrelo. Če je kaka veselica, bodisi doma ali izven trga, če tudi uro daleč, udeležiti bi se je morali vsi od prvega do zadnjega. Da so pa nekateri šentjurčani narodno-radikalni in se žrtvujejo za narodno stvar, se je pokazalo večkrat. Takšne

osebe in rodbine pa tudi poznamo in čislamo. — Z željo, da o zgoraj omenjenih žalostnih zadevah ne bode treba več pisati, ker upam, da se obrne cela stvar na boljše (ako ne, bodem še popročal), sklepam za danes to poročilo, ker me mraz žene nazaj v moj rifniški bleg.

Rifniški puščavnik z ostrim očesom.

— **Narodna zmaga.** V Tujah na Pohorju, kjer so do zdaj gospodarili v občinskem odboru nemškutarski Stigerjevi privrženci, so pri občinskih volitvah 13. t. m. zmagali zavedni narodni kmečki posestniki v 3. razredu s 25 proti 5. glasovom, v drugem s 14 proti 11, v 1. pa so izvoljeni od obeh strank priporočeni. Torej bo na čelo tej veliki in lepi občini: zdaj stopil narodni župan. Morda se s časom tudi sosednji Šmarčani zdramijo.

— **V Slovenjem gradu** je umrl dne 14. t. m. ob 4. uri zjutraj g. Ivan Rogina, večletni načelnik okr. zastopa ter predsednik okrajne hranilnice, veleposestnik in župan v Podgorju. Blagi pokojnik, vrl narodnjak, kremenit značaj je podlegel dolgi, mučni bolezni. B. m. z. l.!

— **V Slovenski Bistrici** je umrl usnjar Lovrenc Kolenc. Nad njegovim premoženjem je napovedan konkurz.

— „**Brežiški Sokol**“ priredi letos svoj drugi „Sokolski ples“ s koncertom na svečnico dne 2. svečana v zgornjih prostorih „Narodnega doma“. Svira polnoštevila vojaška godba c. kr. pešpolka iz Zagreba. Da smemo pričakovati res kaj izvanrednega, nam je porok zabavni odsek, ki se je posebej izvolil iz odbora in ki bode vse storil, da uspe ples tem impozantnejše. Odbor upa, da bode cenj. občinstvo vedelo ceniti njegov trud in z mnogobrojnim obiskom kakor lani tudi letos pokazalo svoje simpatije do mladega „Sokola“, ki vas bode v bratski ljubezni združil in vam priredi krasen večer, ki vam ostane trajno v spominu. Vabila se začnejo razpošiljati ta teden. Ako bi se slučajno koga prezrla, ki bi rad prišel na ples, naj nam blagovoli oprostiti, in prosimo, da se obrne na odbor, ki mu bode vabilo takoj dostavil. Nazdar!

— **V Grajski vasi** je umrl dne 9. t. m. gosp. Peter Papež, železniški uradnik v pokoju. Rajni je bil blagega in miroljubnega značaja in je ostal zvest svojemu narodu. Bodi mu zemljica lahka!

— **Sv. Ilj v Slov. goricah.** V petek, 12. januarja se je ponesrečil v Cirknici pri Sv. Ilju železniški čuvaj Konrad Stampfer. Ko se je namreč izognil tovrstnemu vlaku na drug tir, ga je pa tam peljoča lokomotiva podrla in pri prici usmrtila ter hudo razmesarila. Ponesrečeni je bil poštenega vedenja in vrl narodnjak, ki je rad prebiral slovenske časnike.

— **Važen političen shod** priredi v nedeljo 21. januarja v Št. Ilju v Slov. goricah mariborsko „Slovensko društvo“. Kot govornika nastopita gg. poslanca Robič in Roškar, ki bosta poročala o važnih rečeh. Shod se vrši v vrlonadni gostilni g. Fr. Celcerja.

— **Shod v Jarenini.** V nedeljo 14. januarja se je vršil v Jarenini poučen shod. Govoril je prvi stud. phil. Val. Rožič iz Gradca in dr. Korošec iz Maribora o volilnih sestavih. Udeležba je bila precejšnja. Posebno narodni tanje so došli v velikem številu na shod. Zastopan je bil Št. Ilj, Sv. Jakob, Sv. Kangota in tudi od Sv. Marjete je došlo precej fantov in mož. Shodu je predsedoval Fr. Sokol.

— **Pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah**, kjer pašuje znani renegat in „Štajerček“ ljubljenec Skoff, se vrše v najbližji bodočnosti občinske volitve. Opozarjamo tamošnje rodoljube, da

pravočasno poskrbe za Škofa pošten — padec. Treba je, da tudi „Slovensko društvo“ in jareninsko politično društvo posežeta v volitve. Čas bi že bil, da se tudi v tem kraju začne kaj delati!

— **Žalosten rodbinski dogodek.** V Svičini se je pred 14 dnevi obesil kmet Pahernik vsled domačega prepira, posebno z ženo. A tej se je v teku enega tedna spet zljubilo videti in se sniti z možem, ter si je vsled pekoče vesti, da je ona kriva moževega samomora, prerezala z nožem vrat.

— **Kapela.** Za uboge učence na tukajšnji ljudski šoli sta darovala gospa M. Hohn 40 K. in g. duhovni svetovalec in župnik 5 K. Bog povrni!

— **Ljutomerski Nemci** postajajo zopet predrzni. Komaj se je malo poleglo razburjenje, ki je zavladovalo radi odkritja znane hinavske, zavrtnice, nepoštenice in neznačajne zadeve s spomenico, že zopet dvigajo glavo in napovedujejo boj. Čudijo se, kako smo mogli priti do one famozne spomenice, ki se je — to priznavajo — razposlala zaupno. Naj bodo uverjeni, da naš boj proti njim ne preneha, da bomo še mnogo, mnogokaj umazanega perila izvlekli izza kulis ljutomerskega nemškega taborišča! Da se vidimo!

— **Pazite na denar.** Ponarejeni 20 vin. in krone iz svinca krožijo med ljudstvom po župniji Sv. Anton v Slov. goricah in okolica.

— **Akademična podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradu** ima dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela „Schimmel“ svoj (I.) izvanredni občni zbor s sledečim vspremem: 1. Čitanje zapisnika; 2. nadomestne volitve; 3. slučajnosti.

— **Potovalni pouk za pletarstvo.** C. kr. ministrstvo za uk in bogočastje je s 1. januarjem 1906 ustanovilo pri Sv. Barbari v Halozah „potovalni pouk za pletarstvo“. Poučuje se po 8 ur na dan deset šoli odraslih dečkov do 30. junija. Več učencev se se ne sprejme. Pač pa lahko vstopi na izpraznjeno mesto vsak čas novinec. Izdelujejo se v prvi vrsti razni jerbasi za domačo porabo in za razpošiljanje sadja, narejali se pa bodo tukaj tudi tudi manjši in večji kovčegi, koši, mižice za cvetlice, stoli, naslanjači in najrazličnejša druga pletenina iz vrbe, rogoze in trstikovine. Vodstvo „potovalnega pouka“ opozarja tem potom na ta, posebno za Štajersko prepotreben zavod slavno občinstvo in razne trgovce ter jih vabi, da store pravočasno svoja naročila.

Kranjsko.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** opozarja na pivo, ki se vari v pivovarni g. Auerjevih dedičev v Ljubljani v korist naše družbe. To pa zato, ker razni gg. gostilničarji sklepate sedaj nove pogodbe glede zaloga piva. Na to pivo bodite opozorene vse naše podružnice, vsa društva in vsi somišljeniki. Svoji k svojim!

Družba sv. Cirila in Metoda.

— **Razstavljena slika.** V izložbi L. Schwentnerja v Ljubljani je konservator g. Moretti razstavil Michelangelovo sliko, ki kaže snemanje Kristovo s križa. Slika je vredna 100.000 kron, a ni naprodaj. Monogram slavnega slikarja je v obliki očesa pod drugim lestvinim klinom.

— **V slovenskem gledališču v Ljubljani** je gostovala v soboto, dne 13. t. m., ena najodličnejših jugoslovanskih umetnic, gospa Mila Dimitrijevičeva in sicer v veliki in težki vlogi Katjuše Maslove v dramizaciji Tolstega „Vstajenje“. Gospa Dimitrijevičeva je mlada in lepa umetnica nenavadne živahnosti, velike nadarjenosti ter samostalne izvirnosti. Ona je prva ustvarila na jugoslovanskih odrih

značaj Katjuše in njena zasluga je, da se igra „Vstajenje“ v Zagrebu že tri leta z največjim uspehom. Rodom Srbinja imenom Jovanović, je gospa Dimitrijevičeva ob strani svojega soproga g. Miše Dimitrijeviča danes ena glavnih opor „hrvat. zemalj. kazališta“. Slovensko občinstvo je to slovansko sestro z vso iskrenostjo sprejelo.

Koroško.

— **Na velikovski meščanski in ljudski šoli** je imenovan za kateheta Nemeč Matija Kandolf, dasi sta proslila za mesto tudi dva Slovenca. Šolo obiskujejo v veliki meri tudi slovenski otroci.

— **Boj za slovenske matrike** stopi sedaj na vsak način v nov štadij. Slovenske matrike so prepovedane. Znano je, da so slovenske dekanije vložile na kn. šk. ordinarijat prošnje za slovensko matrikuliranje. Ta pa vprašanja ni hotel sam rešiti, češ, da so matrike obenem državna zadeva. Vlada pa je odločila, da se imajo matrike edino nemško pisati. Tako se je dala koroškim Slovencem nova zausnica, ki je upamo, ne bodo vtaknili nili mirno v žep, ampak brez vseh prošenj in poklonov započeli oster boj za pravice slovenskega jezika, ki so v zakonu zajamčene. Zakaj prositi za stvar, katera mi po postavi gre? Slovenske župnije naj vse brez izjeme pišejo slovenske matrike!

Primorsko.

— **Premeščen** je k novemu okrajnemu glavarstvu na Krku (Veglia) g. Dragotin Pribil, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Lošnju.

— **Nova laška ljudska šola v Gorici.** Goriški magistrat je sklenil, da postavi na Izvoznem trgu novo šolo. Načrti so že izdelani in kmalu začno z zgradbo. Nihče v Gorici in izven nje pa ne ve, kdaj zgrade tamkaj primerno poslopje za slovensko ljudsko šolo.

— **„Narodna prosveta“** v Gorici si je stavila za svoj cilj slovensko gledališče v Gorici. Lep in vzvišen smoter in želimo le, da se goriškim Slovencem uresniči.

— **V tržaški podružnici** „Slov. planinskega društva“ je predaval dne 13. t. m. g. prof. Merhar o vprašanju: „Zakaj moderni mestni človek toli hrepeni po prosti naravi?“

Slovanski jug.

— **Carinska zveza med Srbijo in Bolgarsko** je vkljub strastnim napadom dunajskega in sploh nemškega časopisja in vkljub grožnjam od strani avstrijske vlade sklenjena; a obe vladi ste si pridržali pravico, v slučaju kakih neprilik pri sklepanju trgovinskih pogodb z Avstrijo po potrebi kakšno točko spremeniti.

Slovanski sever.

— **Tudi samopomoč.** Češko moravsko učiteljstvo si je ravnokar ustanovilo društvo za ustanovitev ženskega učiteljišča, in sicer zato, ker ne sprejemajo učiteljskih hčera v že obstoječe pripravnice, ako nimajo posebne protekcije.

— **V Galiciji** je agitacija za splošno, enako volilno pravico prav posebno živahna med Malorusi. Tri milijone jih je, a Poljaki jih tlačijo. Od splošne enake volilne pravice pričakujejo rešitve. Vrše se velikanski shodi rusinskih kmetov in delavcev.

— **Meščanski šol** imajo na Moravskem, ki šteje 2.400.000 prebivalcev 156. Med njimi je 86 čeških (torej 55,13%), nemških pa 70 (44,87%). Na Moravskem biva 3/4 Čehov in le 1/4

Nemcev in Židov; Nemci so torej dobro izrabili vlado in si na troške Čehov ustanovili šol. Samo zadnje leto se je na Moravskem ustanovilo 10 novih meščanskih šol. A naš štajerski dež. odbor se stavi na svoje „principijelno“ stališče, da ne gre staviti novih meščanskih šol; posebno če jih zahtevajo Slovenci.

— **Najbogatejše rusko mesto** je brez dvoma Irkutsk. Njegovo premoženje znaša 4 1/2 milijona rubljev, dolgovi pa nima nobenih. Moskva ima 6 milijonov premoženja in 13 1/2 milijonov dolgovi. Petrograd pa 6 1/2 milijona imetja in 18 1/2 milijona dolga.

Svetovne vesti.

— **Važna iznajdba za naše štedljive gospodinje.** Gospa M. Kaučičeva na Dunaju je iznašla za gospodinjstvo in prodajalce jedilnih stvari nujno potrebni aparat „Hydros“. Ta patentovani aparat povzroči, da ostanejo vsakovrstna živila kakor kruh, pecivo, sir itd. brez upotrebe ledu mnogodni popolnoma sveža. Hydros izdeluje švedska akcijska družba Alfa Separator, katera ima tovarne in zastopstva po vseh državah Evrope. Cena aparata je vsled ogromne fabrikacije tako nizka, da si ga lahko nabavi vsaka gospodinja. Hydros se dobiva pri vseh boljših trgovinah z železnino in kuhinjskim orodjem Avstrije in Ogrske. (V Celju v trgovini Merkur.)

Gradec, 13. januarja 1906: 81, 22, 8, 25, 20.
Dunaj, „ „ „ 81, 65, 47, 10, 45.

Učenca

sprejme takoj trgovina z mešanim blagom

A. GEISS v Žalcu.

Stanovanje in hrana prosta.

Naprodaj je

še skoro popolnoma nov

kontrabas in viola.

Poizve se pri (54) 3-1

Francu Drolc v Laškem.

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom

prodaja v vseh velikostih najboljše izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. BERGER

DUNAJ I., Wipplingerstrasse 29.

Vzorec so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezd slov. posojilnic“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah. 104-28

(55) 3-1

(7 b)

V najem oziroma na račun
se da (49) 3-1

gostilna

na Starem gradu

s celim posestvom pod jako ugodnimi pogoji. — V slučaju, da se kupec oglasi je vse skupaj

== **naprodaj** ==
prav za nizko ceno. Več pove lastnik
JOS. ZABUKOVŠEK, krojač, Celje.

Priloge za valjanje perila (valjarje), - - - pralne stroje, stroje za izžemanje, omare za led najboljše konstrukcije daje

tvrdka
S. Berger
Dunaj I.
Wipplingerstrasse 29.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto
(7/a) 104-28

Proda se

13 oralov zemljišča na Ljubečnem z najlepšo ilovko.

Podrobnosti se izvejo pri
dr. Jos. Sernecu v Celju.

Na mejnarodni razstavi žganih pijač na Dunaju so bili izdelki

združenih pivovaren
Göss in Farrach

odlikovani z največjimi priznanji, častno diplomo in državno kolajno. (48) 1

Vizitnice

priporoča
Zvezna tiskarna v Celju.

Opr. št. A 146/5, 4

(45) 3-2

Oklic

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

C. kr. okrajno sodišče Vransko naznanja, da je umrla dne 6. listopada 1905 **AGATA HRIBERNIK roj. RAK**, zasebnica v Braslovčah, ne zapustivši nikake naredbe poslednje volje.

Ker je temu sodišču neznao, ali in katerim osebam gre do njene zapuščine kaka dedinska pravica, se pozivljajo vsi tisti, kateri nameravajo iz kakega koli pravnega naslova zahtevati zapuščino za se, da naj napovedo svojo dedinsko pravico v enem letu od spodaj imenovanega dne pri podpisnem sodišču in se zglase izkazavši svojo dedinsko pravico za dediče, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je med tem postavil za skrbnika gospod c. kr. notar **Mihael Jezovšek** na Vranskem, obravnavala z onimi, ki se zglase za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim prisodila, dočim bi zasegla nenastopljene del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za dediča, celo zapuščino država kot brezdedično.

C. kr. okrajno sodišče Vransko, odd. I.

dne 31. decembra 1905.

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani

kupuje

! sledeče vrste, smrekovega, jelkovega, borovega, bukovega in hrastovega okroglega lesa (hlode) potem hrastove deščice (frize) po dnevni ceni, kakor !
tudi **gozde** pripravljene za posekati.

Ponudbe nasloviti je na

Parno žago Deghenghi v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47. — Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

(8) 100-26

(46) 2-2

Odbor in ravnateljstvo okrajne hranilnice v Slovenjemgradu javlja s tem tužno vest, da je večletni in velezaslužni predsednik, gospod

Ivan Rogina

veleposestnik in župan v Podgorju po dolgotrajni mučni bolezni danes zjutraj ob 4. uri preminul. Bodi mu blag spomin!

Slovenjigradec, 14. januarja 1906.

Pungerscheg, Jazbec.

(52)

Okrajni zastop slovenjegraški javlja s tem tužno vest, da je njegov velezaslužni, večletni načelnik, gosp.

Ivan Rogina

veleposestnik in župan v Podgorju

po dolgotrajni, mučni bolezni, danes zjutraj ob 4. uri preminil. Bodi mu blag spomin!

Okrajni odbor v Slovenjemgradu dne 14. januarja 1906. (52)

Namestnik načelnika: **Avgust Günther.**

Uradniki okrajne hranilnice v Slovenjem gradu

naznanjajo s tem tužno vest, da je njih dolgoletni blagi predsednik in okrajni načelnik gospod

Ivan Rogina

veleposestnik, župan v Podgorju itd.

preminul.

Slovenjigradec, 14. jan. 1906.

Lovro Vaupot

knjigovodja.

Albin Kosem

kontrolor.

Josip Žnidar

kanlist.

(50) 1